TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. gruodžio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Intelektinė nuosavybė – Intelektinės nuosavybės teisių gynimas – Direktyva 2004/48/EB – Kompiuterių programų teisinė apsauga – Direktyva 2009/24/EB – Programinės įrangos licencijos sutartis – Neleistinas kompiuterio programos pirminio kodo pakeitimas, kurį licencijos turėtojas atliko, pažeisdamas licencijos sutartį – Ieškinys dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo, kurį programinės įrangos autorius pareiškė licencijos turėtojui – Taikytinos atsakomybės rūšis“

Byloje C-666/18

dėl *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija) 2018 m. spalio 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. spalio 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

IT Development SAS

prieš

Free Mobile SAS

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai I. Jarukaitis (pranešėjas), E. Juhász, M. Ilešič ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *IT Development SAS*, atstovaujamos advokato B. Lamon,

– *Free Mobile SAS*, atstovaujamos advokato J. Fréneaux,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos R. Coesme, A.-L. Desjonquères ir A. Daniel,

– Europos Komisijos, atstovaujamos É. Gippini Fournier, S. L. Kalėdos ir J. Samnadda,

susipažinęs su 2019 m. rugsėjo 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32; klaidų ištaisymai OL L 195, 2004, p. 16 ir OL L 204, 2007, p. 27); taip pat dėl 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/24/EB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (OL L 111, 2009, p. 16) 4 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *IT Development SAS* ir *Free Mobile SAS* ginčą dėl tariamo programinės įrangos autoriaus teisių pažeidimo ir iš to kylančios žalos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/48:

3 Direktyvos 2004/48 10, 13 ir 15 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(10) Šios direktyvos tikslas – suderinti [valstybių narių teisės aktus], kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.

<…>

(13) Būtina apibrėžti kuo platesnę šios direktyvos taikymo sritį, kad būtų galima apimti visas intelektinės nuosavybės teises, kurioms taikomos šios srities [Sąjungos teisės] nuostatos ir (arba) atitinkamų valstybių narių nacionaliniai teisės aktai. <…>

<…>

(15) Ši direktyva nepažeidžia materialinės intelektinės nuosavybės teisės <…>“.

4 Šios direktyvos 1 straipsnis, kuriame apibrėžtas jos objektas, suformuluotas taip:

„Ši direktyva nustato priemones, procedūras ir gynybos būdus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių gynimą. <…>“

5 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Taikymo sritis“ numatyta:

„1. Nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos [Sąjungos] ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams, numatytiems [Sąjungos] ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionalin[ės] teisės aktuose.

<…>

3. Ši direktyva neturi poveikio:

a) [Sąjungos] nuostatoms, reglamentuojančioms materialinę intelektinės nuosavybės teisę <…>

<…>“

6 Direktyvos 2004/48 3 straipsnyje „Bendrasis įsipareigojimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės numato priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių, kurioms taikoma ši direktyva, vykdymą. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs, ar sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą.

2. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytų apsaugos priemones nuo piktnaudžiavimo jomis.“

7 Šios direktyvos 4 straipsnis „Asmenys, turintys teisę kreiptis dėl priemonių, procedūrų ir gynybos būdų taikymo“ suformuluotas taip:

„Valstybės narės pripažįsta, kad siekti šiame skyriuje numatytų priemonių, procedūrų ir gynybos būdų taikymo turi teisę šie asmenys:

a) intelektinės nuosavybės teisių turėtojai taikomos teisės normų nustatyta tvarka;

<…>“

Direktyva 2009/24

8 Direktyvos 2009/24 15 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Neteisėtas kodo, [kuris sudaro pateiktą] kompiuterio programos kopij[ą], atkūrimas, vertimas, pritaikymas ar keitimas yra autoriaus išimtinių teisių pažeidimas. <…>“

9 Direktyvos 2009/24 1 straipsnio, kuriame apibrėžtas jos objektas, 1 dalyje numatyta:

„Vadovaudamosi šios direktyvos nuostatomis, valstybės narės taiko kompiuterių programoms tokią autorių teisių apsaugą kaip ir literatūros kūriniams, apibrėžtiems Berno konvencijoje dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos. <…>“

10 Šios direktyvos 4 straipsnyje „Apribojimai“ nustatyta:

„1. Vadovaujantis 5 ir 6 straipsnių nuostatomis, autoriaus teisių turėtojo išimtinės teisės, kaip apibrėžta 2 straipsnyje, apima teisę pačiam arba leisti kitam:

<…>

b) versti, pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti kompiuterio programą bei atgaminti šių veiksmų rezultatus, nepažeidžiant asmens, kuris keičia programą, teisių;

<…>“

11 Šios direktyvos 5 straipsnio „Apribojimų išimtys“ 1 dalyje numatyta:

„Jei nėra konkrečių sutartinių nuostatų, 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytiems veiksmams nereikia autori[ų] teisių turėtojo leidimo, kai tokie veiksmai yra būtini tam, kad kompiuterio programą teisėtai įsigijęs asmuo galėtų ją naudoti pagal paskirtį ir taisyti jos klaidas.“

12 Pagal Direktyvos 2009/24 8 straipsnio pirmą pastraipą jos nuostatos nedaro poveikio kitoms teisės nuostatoms, visų pirma susijusioms su sutarčių teise.

Prancūzijos teisė

13 *Code de la propriété intellectuelle* (Intelektinės nuosavybės kodeksas, Prancūzija) L 112-2 straipsnyje nustatyta:

„Pagal šį kodeksą intelektiniais kūriniais visų pirma laikomi:

<…>

13° Programinė įranga, įskaitant parengiamąją projektinę medžiagą;

<…>“

14 Šio kodekso L. 122-6 straipsnyje nustatyta:

Pagal L. 122-6-1 straipsnio nuostatas programinės įrangos autoriui priklausanti naudojimo teisė apima teisę vykdyti ir įgalioti vykdyti:

1° Nuolatinį ar laikiną programinės įrangos atgaminimą <…>

2° Vertimą, pritaikymą, sutvarkymą ar kitokį programinės įrangos keitimą ir šių veiksmų rezultatų atgaminimą;

<…>“

15 Minėto kodekso L. 122-6-1 straipsnyje nustatyta:

„I. 122-6 straipsnio 1° ir 2° punktuose numatytiems veiksmams nereikia gauti autoriaus leidimo, jeigu jie būtini tam, kad asmuo, turintis teisę naudotis, galėtų naudotis programine įranga atsižvelgiant į jos paskirtį, įskaitant klaidų taisymą.

Vis dėlto autorius pagal sutartį gali pasilikti teisę taisyti klaidas ir nustatyti konkrečias priemones, taikytinas L. 122-6 straipsnio 1° ir 2° punktuose numatytiems veiksmams, būtiniems tam, kad asmuo, turintis teisę naudotis programine įranga, galėtų ją naudoti pagal jos paskirtį.

<…>“

16 Šio kodekso L. 335-3 straipsnio antra pastraipa suformuluota taip:

„Bet kurios programinės įrangos autoriaus teisės, įtvirtintos L. 122-6 straipsnyje, pažeidimas taip pat yra *délit de contrefaçon* (nusikalstama intelektinės nuosavybės teises pažeidžianti veika).“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

17 Pagal 2010 m. rugpjūčio 25 d. sudarytą sutartį, pakeistą papildomu 2012 m. balandžio 1 d. susitarimu, bendrovė *IT Development* suteikė bendrovei *Free Mobile*, judriojo ryšio operatorei, siūlančiai mobiliojo ryšio planus Prancūzijos rinkoje, licenciją ir sudarė su ja programinio paketo *ClickOnSite*, t. y. programinės centralizuoto projekto valdymo įrangos, skirtos tam, kad *Free Mobile* galėtų organizuoti ir realiu laiku sekti visų jos radiotelefonijos antenų įrengimo, kurį vykdo jos komandos arba išorės techninių paslaugų teikėjai, eigą, priežiūros sutartį.

18 *IT Development* 2015 m. birželio 18 d. *Tribunal de grande instance de Paris* (Paryžiaus apygardos teismas, Prancūzija) pareiškė ieškinį *Free Mobile* dėl programinės įrangos *ClickOnSite* suteikiamų teisių pažeidimo ir žalos atlyginimo. Ji tvirtino, kad *Free Mobile* pakeitė programinę įrangą, be kita ko, sukurdama naujas anketas. Be to, kad šie pakeitimai, jos nuomone, buvo esminiai, ji, teigdama, kad *Free Mobile* neturėjo teisės atlikti tokių pakeitimų, visų pirma rėmėsi licencijos sutarties 6 straipsnio „Licencijos apimtis“ nuostatomis, pagal kurias iš esmės klientui draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai atgaminti programinį paketą, jį dekompiliuoti ir (arba) atlikti atvirkštinę jo inžineriją, taip pat pakeisti, taisyti, pritaikyti, kurti išvestinius kūrinius ir tiesiogiai ar netiesiogiai priderinti papildymus prie šios programinės įrangos.

19 *Free Mobile* pareiškė priešieškinį dėl piktnaudžiavimo procesu ir nurodė, kad *IT Development* prašymai buvo nepriimtini ir nepagrįsti.

20 2017 m. sausio 6 d. sprendimu *Tribunal de grande instance de Paris* (Paryžiaus apygardos teismas) pripažino *IT Development* reikalavimus, grindžiamus deliktine *Free Mobile* atsakomybe, nepriimtinais, atmetė prašymą atlyginti nuostolius, susijusius su pastarosios pareikštu priešieškiniu dėl piktnaudžiavimo procesu, ir priteisė iš *IT Development* bylinėjimosi išlaidas. Teismas nusprendė, kad intelektinės nuosavybės srityje taikomos dvi atskiros atsakomybės rūšys: pirma – deliktinė atsakomybė, kai pažeidžiamos programinės įrangos autoriaus naudojimo teisės, suteiktos pagal įstatymus, antra – sutartinė, kai pažeidžiama autoriaus teisė, suteikta pagal sutartį, ir kad nagrinėjamoje byloje bendrovė *Free Mobile* aiškiai kaltinama savo sutartinių įsipareigojimų, kuriems taikytina sutartinė atsakomybė, nevykdymu, o ne neteisėtais veiksmais, kuriais pažeidžiamos programinės įrangos autorių teisės.

21 *IT Development* apskundė šį sprendimą *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija), prašydama, kad jis Teisingumo Teismui pateiktų prejudicinį klausimą, panaikintų pirmosios instancijos teismo sprendimą ir pripažintų priimtinu jos pareikštą ieškinį dėl teisių pažeidimo. Ji taip pat prašo pripažinti, kad *Free Mobile* atlikti programinės įrangos pakeitimai yra *contrefaçon* (intelektinės nuosavybės teises pažeidžianti veika), priteisti iš *Free Mobile* 1 440 000 EUR patirtos žalos atlyginimą, o nepatenkinus šio reikalavimo, remiantis sutartimi, priteisti iš *Free Mobile* 840 000 EUR žalos atlyginimą. Be to, ji bet kuriuo atveju prašo *Free Mobile* ir jos subrangovei *Coraso* uždrausti naudoti programinę įrangą ir išgauti bei pakartotinai panaudoti iš jos gautus duomenis, o nesilaikant šio draudimo, skirti baudą.

22 *Free Mobile* prašo *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas), be kita ko, patvirtinti pirmosios instancijos teismo sprendimo nuostatas, priteisti iš *IT Development* 50 000 EUR žalos atlyginimą už piktnaudžiavimą procesu ir pripažinti visus *IT Development* reikalavimus nepriimtinais ir bet kuriuo atveju nepagrįstais.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad Prancūzijos civilinės atsakomybės teisė grindžiama *non-cumul* (nesumavimo) principu, pagal kurį, pirma, asmeniui už tuos pačius veiksmus negali būti taikoma ir sutartinė, ir deliktinė atsakomybė, kurią siekia taikyti kitas asmuo, ir, antra, kai šalis saisto galiojanti sutartis ir vienos iš šalių patirta žala kyla dėl bet kokio kitos šalies sutartinio įsipareigojimo nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taikoma ne deliktinė, o sutartinė atsakomybė. Be to, jis nurodo, kad pagal Prancūzijos teisę *contrefaçon* pagal savo prigimtį yra nusikalstama veika ir jai taikoma baudžiamoji atsakomybė, tačiau šioje teisėje nėra nuostatos, kuri

numatytų, kad tokio teisių pažeidimo nėra, jei šalis sieja sutartis. Šiuo klausimu pažymėtina, kad, pavyzdžiui, ieškinys dėl *contrefaçon* (intelektinės nuosavybės teises pažeidžianti veika) galėtų būti pareikštas patentų ir prekių ženklų srityje licencijos turėtojui, pažeidusiam sutarties sąlygas.

24 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Direktyvos 2004/48 2 straipsnyje, kuriame apibrėžta jos taikymo sritis, bendrai nustatyta, kad joje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taikomi bet kokiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui, neatsižvelgiant į tai, ar šis pažeidimas kyla dėl sutarties neįvykdymo, ar ne.

25 Tokiomis aplinkybėmis *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar aplinkybė, kad programinės įrangos licencijos turėtojas nesilaiko šios įrangos licencijos sutarties sąlygų (naudoja pasibaigus bandomajam laikotarpiui, viršija leidžiamą naudotojų skaičių ar kitą matavimo vienetą, pavyzdžiui, procesorių, kuriuos galima naudoti siekiant įvykdyti programinės įrangos instrukcijas, skaičių, arba pakeičia pirminį programinės įrangos kodą, kai pagal licenciją šią teisę turi tik pirminis turėtojas), reiškia:

– kad pažeidžiama programinės įrangos autorių teisių turėtojo teisė, suteikta pagal Direktyvos [2009/24] dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 4 straipsnį (kaip tai suprantama pagal Direktyvą [2004/48]),

– ar kad tokiu atveju turi būti taikomas atskiras teisinis reguliavimas, kaip sutartinė atsakomybė, kylanti iš bendrųjų teisės nuostatų?“

Dėl prejudicinio klausimo

26 Pirmiausia primintina, kad iš suformuotos jurisprudencijos matyti, jog pagal bendradarbiavimo tarp nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išspręsti šio nagrinėjamą bylą. Atsižvelgiant į tai, Teisingumo Teismui gali prireikus tekti performuluoti jam pateiktus klausimus (2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Crespo Rey*, C-2/17, EU:C:2018:511, 40 punktas ir 2019 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *UTEP 2006.*, C-600/18, EU:C:2019:784, 17 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Šiuo atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad pagrindinė byla susijusi su *non-cumul* principo taikymu, pagal kurį turi būti netaikoma deliktinė atsakomybė, kai ieškinys, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, grindžiamas tariamu sutartinių įsipareigojimų pažeidimu, o ne kildinamas iš *contrefaçon* (intelektinės nuosavybės teises pažeidžianti veika).

28 Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis Prancūzijos teisės principas reiškia, kad, pirma, asmeniui už tuos pačius veiksmus negali būti taikoma ir sutartinė, ir deliktinė atsakomybė, kurią siekia taikyti kitas asmuo, ir, antra, kai šalis saisto galiojanti sutartis ir vienos iš šalių patirta žala kyla dėl bet kokio kitos šalies sutartinio įsipareigojimo nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taikoma ne deliktinė, o sutartinė atsakomybė.

29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad pagal Prancūzijos teisę *contrefaçon* yra nusikalstama veika, paprastai siejama su baudžiamąja atsakomybe, o ne su sutarties neįvykdymu. Be to, Prancūzijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose nurodo, kad sąvoka „*contrefaçon*“ yra sąvokos „intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2004/48, atitikmuo pagal Prancūzijos teisę, todėl Prancūzijos teisės normos, susijusios su ieškiniu dėl *contrefaçon*, yra šią direktyvą perkeliančios nuostatos.

30 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyva 2004/48 ir Direktyva 2009/24 turi būti aiškinamos taip, kad kompiuterio programos licencijos sutarties nuostatos, susijusios su šios programos suteikiamų autoriaus teisių turėtojo intelektinės nuosavybės teisėmis, pažeidimas patenka į sąvoką „intelektinės nuosavybės teisių pažeidimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/48, ir kad dėl šios priežasties minėtam teisių turėtojui turi būti suteikta galimybė pasinaudoti šioje direktyvoje numatytomis garantijomis, neatsižvelgiant į atsakomybės, taikomos pagal nacionalinę teisę, rūšį.

31 Reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateiktame klausime nurodo kelias galimas programinės įrangos licencijos sutarties pažeidimo formas, t. y. kai programinės įrangos licencijos turėtojas nesilaiko bandomojo laikotarpio pabaigos, viršija leidžiamą naudotojų skaičių ar kitą matavimo vienetą, pavyzdžiui, procesorių, kuriuos galima naudoti siekiant įvykdyti programinės įrangos instrukcijas, skaičių, arba pakeičia pirminį programinės įrangos kodą, kai pagal licenciją šią teisę turi tik pirminis turėtojas. Pagrindinėje byloje nagrinėjamas tik pastarasis pažeidimas, todėl šiuo atveju reikia remtis tik juo.

32 Dėl Direktyvos 2009/24, kuria nustatomos kompiuterių programų autorių materialinės teisės, reikia pažymėti, kad pagal jos 1 straipsnį valstybės narės turi suteikti autorių teisių apsaugą kompiuterių programoms kaip literatūros kūriniams. Pagal šios direktyvos 4 straipsnį šių programų autoriaus teisių turėtojo išimtinės teisės, kurias turi apsaugoti valstybės narės, išskyrus tam tikras išimtis, apima, be kita ko, teisę versti, pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti kompiuterio programą arba teisę leisti tai daryti. Taigi draudimas keisti programinės įrangos kodą patenka į kompiuterio programos autorių teises, kurių apsauga numatyta Direktyvoje 2009/24. Reikia pridurti, kad pagal minėtos direktyvos 3 straipsnį tokia apsauga suteikiama kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kurie turi tokią teisę pagal autorių teisių įstatymus, taikomus šiems kūriniams.

33 Darytina išvada, kad, remiantis Direktyva 2009/24, kompiuterio programos autorių teisių turėtojo teisių apsauga nepriklauso nuo to, ar tariamas šių teisių pažeidimas kyla iš licencinės sutarties pažeidimo.

34 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad minėtos direktyvos 15 konstatuojamojoje dalyje tik nurodyta, kad neteisėtas kodo, kuris sudaro pateiktą kompiuterio programos kopiją, pritaikymas ar keitimas yra „autoriaus išimtinių teisių pažeidimas“, ir visiškai nepatikslinama šio pažeidimo kilmė (sutartinė ar kita).

35 Kiek tai susiję su Direktyva 2004/48, kaip matyti iš jos 10 ir 15 konstatuojamųjų dalių ir 1 straipsnio, joje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai, būtini intelektinės nuosavybės teisių apsaugai užtikrinti, o tai apima ir Direktyvoje 2009/24 numatytas teises.

36 Pagal Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 1 dalį ji taikoma „visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams“. Iš šios nuostatos formuluotės, ypač žodžio „visiems“, matyti, kad ši direktyva turi būti aiškinama taip, kad ji apima ir pažeidimus, atsirandančius dėl to, kad nevykdoma sutarties sąlyga, susijusi su naudojimusi intelektinės nuosavybės teise, įskaitant kompiuterio programos autoriaus teises.

37 Šią išvadą patvirtina tiek Direktyvos 2004/48 tikslai, tiek jos 2 straipsnio 1 dalies kontekstas, į kurį, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, reikia atsižvelgti aiškinant šią nuostatą (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Envirotec Denmark*, C-550/14, EU:C:2016:354, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

38 Visų pirma, kalbant apie Direktyvos 2004/48 tikslą, iš jos 10 ir 13 konstatuojamųjų dalių matyti, kad šis tikslas yra suderinti valstybių narių teisės aktus, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas intelektinės nuosavybės apsaugos lygis, ir kad šios direktyvos taikymo sritis turi būti apibrėžta kuo plačiau, kad būtų galima apimti visas intelektinės nuosavybės teises, kurioms taikomos šios srities Sąjungos teisės nuostatos arba atitinkamų valstybių narių nacionalinės teisės aktai.

39 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Direktyvos 2004/48 tikslas yra tas, kad valstybės narės, visų pirma informacinėje visuomenėje, užtikrintų veiksmingą intelektinės nuosavybės apsaugą (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *L'Oréal ir kt.*, C-324/09, EU:C:2011:474, 131 punktą).

40 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad šios direktyvos nuostatos skirtos reglamentuoti intelektinės nuosavybės teisių aspektams, kurie susiję, pirma, su teisių laikymosi užtikrinimu ir, antra, su kėsinimusi į jas, ir jomis reikalaujama užtikrinti, kad egzistuotų veiksmingi teisių gynybos būdai, skirti tam, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam kėsinimuisi į esamą intelektinės nuosavybės teisę, kad toks kėsinimasis būtų nutrauktas ar būtų taikomos atkuriamosios priemonės (šiuo klausimu žr. 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimo *ACI Adam ir kt.*, C-435/12, EU:C:2014:254, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

41 Kiek tai susiję su Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 1 dalies kontekstu, jos 4 straipsnyje numatyta, kad bet kuris intelektinės nuosavybės teisių turėtojas taikomos teisės normų nustatyta tvarka gali kreiptis dėl direktyvoje numatytų priemonių, procedūrų ir gynybos būdų taikymo. Galimybei pateikti tokį prašymą netaikomi jokie apribojimai, susiję su šių teisių pažeidimo kilme – sutartine ar kita.

42 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad kompiuterio programos licencijos sutarties nuostatos, susijusios su šios programos suteikiamų autoriaus teisių turėtojo intelektinės nuosavybės teisėmis, pažeidimas patenka į sąvoką „intelektinės nuosavybės teisių pažeidimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/48, ir kad dėl šios priežasties minėtam teisių turėtojui turi būti suteikta galimybė pasinaudoti šioje direktyvoje numatytomis garantijomis.

43 Vis dėlto, nors Direktyva 2004/48 siekiama nustatyti priemones, procedūras ir gynybos būdus intelektinės nuosavybės teisių turėtojams, o tai apima Direktyvoje 2009/24 numatytas kompiuterio programų autorių teises, Direktyvoje 2004/48 nenustatyta tikslių šių garantijų taikymo sąlygų ir nenustatyta konkreti šių teisių pažeidimo atveju taikytina atsakomybės rūšis.

44 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas gali laisvai nustatyti konkrečias šių teisių apsaugos sąlygas ir, be kita ko, ieškinio, kurį teisių turėtojas jo intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo atveju gali pareikšti kompiuterio programos licencijos turėtojui, pobūdį – sutartinį ar deliktinį. Vis dėlto būtina, kad bet kuriuo atveju būtų laikomasi Direktyvos 2004/48 reikalavimų.

45 Šiuo klausimu visų pirma iš Direktyvos 2004/48 3 straipsnio matyti, kad priemonės, procedūros ir gynybos būdai, būtini intelektinės nuosavybės teisių apsaugai užtikrinti, turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs arba sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą. Taip pat jie turi būti veiksmingi, proporcingi, atgrasantys ir taikomi taip, kad nebūtų sukuriama teisėtos prekybos kliūčių ir kad būtų numatytos apsaugos priemonės nuo piktnaudžiavimo jomis.

46 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad atsakomybės rūšies, taikytinos už kompiuterio programos autorių teisių pažeidimą, kurį padaro šios programos licencijos turėtojas, nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai. Vis dėlto konkrečios atsakomybės rūšies taikymas jokiu būdu neturėtų kliudyti veiksmingai apsaugoti autorių teisių turėtojo intelektinės nuosavybės teises, kaip nustatyta Direktyvoje 2004/48 ir Direktyvoje 2009/24.

47 Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jokioje nacionalinės teisės nuostatoje dėl *contrefaçon* (intelektinės nuosavybės teises pažeidžianti veika) nėra aiškiai numatyta, kad ja galima remtis tik tuo atveju, jei šalys nėra saistomos sutarties. Jis taip pat pažymi, kad sąvoka *contrefaçon* plačiąja prasme apibrėžiama kaip intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, visų pirma kaip vienos iš kompiuterių programos autorių teisių pažeidimas.

48 Šiuo klausimu pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją nacionalinis teismas, remdamasis Sąjungos teisę atitinkančio vidaus teisės aiškinimo principu, nacionalinę teisę turi aiškinti kuo labiau atsižvelgdamas į Sąjungos teisėje nustatytus reikalavimus ir, nagrinėdamas bylas pagal jam suteiktą jurisdikciją, užtikrinti visišką Sąjungos teisės veiksmingumą. Šis principas įpareigoja nacionalinį teismą atsižvelgti į visą nacionalinę teisę tam, kad būtų įvertinta, kaip ji gali būti pritaikyta taip, kad būtų išvengta priešingo Sąjungos teisei rezultato (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 75 ir 76 punktus; taip pat 2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 55 punktą). Atsižvelgiant į pirmesniame punkte nurodytus veiksnius ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad šiuo atveju galimas Direktyvos 2004/48 ir Direktyvos 2009/34 reikalavimus atitinkantis aiškinimas.

49 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, jog Direktyva 2004/48 ir Direktyva 2009/24 turi būti aiškinamos taip, kad kompiuterio programos licencijos sutarties nuostatos, susijusios su šios programos suteikiamų autoriaus teisių turėtojo intelektinės nuosavybės teisėmis, pažeidimas patenka į sąvoką „intelektinės nuosavybės teisių pažeidimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/48, ir kad dėl šios priežasties minėtam teisių turėtojui turi būti suteikta galimybė pasinaudoti šioje direktyvoje numatytomis garantijomis, neatsižvelgiant į atsakomybės, taikomos pagal nacionalinę teisę, rūšį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

50 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/24/EB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos turi būti aiškinamos taip, kad kompiuterio programos licencijos sutarties nuostatos, susijusios su šios programos suteikiamų autoriaus teisių turėtojo intelektinės nuosavybės teisėmis, pažeidimas patenka į sąvoką „intelektinės nuosavybės teisių pažeidimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/48, ir kad dėl šios priežasties minėtam teisių turėtojui turi būti suteikta galimybė pasinaudoti šioje direktyvoje numatytomis garantijomis, neatsižvelgiant į atsakomybės, taikomos pagal nacionalinę teisę, rūšį.

Parašai.